

2019-06-27

2019-102324-0001

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Konc_Kankbergslinjen

UPPDRAGSNUMMER 13006903-100

ANSÖKAN OM KONCESSION FÖR LINJE FÖR NY 36 KV-LEDNING MELLAN STÄLLVERK TT1061 I BOLIDEN OCH KANKBERGSGRUVAN

SKELLEFTEÅ KOMMUN

2019-06-05

SWECO

2019-102324-0001

2019-06-27

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Samrådets genomförande	2
3	Inkomna yttranden och synpunkter	3
3.1	Länsstyrelsen i Västerbottens län	3
3.2	Skellefteå kommun	5
3.3	Mausjaur sameby	5
3.4	Allmänhet och fastighetsägare/rättighetsinnehavare	5
3.4.1	██████████	5
3.5	Övriga myndigheter, organisationer och föreningar	6
3.5.1	Bergsstaten	6
3.5.2	Boliden Mineral AB	6
3.5.3	Elsäkerhetsverket	6
3.5.4	Lantmäteriet	6
3.5.5	Luffartsverket (LFV)	7
3.5.6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	7
3.5.7	Sametinget	7
3.5.8	Skogsstyrelsen	8
3.5.9	Statens geologiska undersökning (SGU)	8
3.5.10	Trafikverket	8
3.5.11	Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)	9
3.5.12	Västerbottens ornitologiska förening	9

Bilagor

- Bilaga 1 Samrådsunderlag och inbjudan till samråd
- Bilaga 2 Sändlista Myndigheter, organisationer och företag
- Bilaga 3 Sändlista fastighetsägare och rättighetsinnehavare
- Bilaga 4 Annonser
- Bilaga 5 Yttrande från kommun och länsstyrelse
- Bilaga 6 Yttrande från allmänhet, övriga myndigheter, organisationer och föreningar

1 Inledning

Avgränsningssamråd enligt 6 kap 29-32 §§ miljöbalken har genomförts. Samrådet syftar till att utgöra underlag för Skellefteå Kraft Elnäts AB:s (nedan kallad Skellefteå Kraft) specifika miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning för en ny 36 kV-ledning mellan station TT1062 Anrikningsverket och stationen i Kankbergsgruvan. Skellefteå Kraft avser ansöka om nätkoncession för linje för den nya ledningen.

Denna samrådsredogörelse beskriver hur samrådet har genomförts, vilka samrådskontakter som tagits, vilka synpunkter som inkommit och vilka åtgärder som de inkomna synpunkterna har bidragit till.

Samrådsredogörelsen utgör en del av koncessionsansökan enligt Ellagen (1997:857) som skickas till Energimarknadsinspektionen.

2 Samrådets genomförande

Den 12 april 2019 skickades samrådsunderlag med information om rubricerad ledning och inbjudan till avgränsningssamråd enligt 6 kap 29-32 §§ miljöbalken (**Bilaga 1**) till Skellefteå kommun, länsstyrelsen i Västerbotten, övriga berörda myndigheter, organisationer, föreningar och sameby (**Bilaga 2**). Samrådsunderlag skickades också till fastighetsägare och rättighetsinnehavare som berörs av redovisade utredningsstråk (**Bilaga 3**).

I samrådsunderlaget presenterades information om planförhållanden, den planerade verksamheten och dess förutsedda miljöpåverkan. De berörda inbjöds att inkomma med synpunkter och information inför prövningen av projektet.

Samrådet annonserades i Norran den 17 april 2019 (**Bilaga 4**). Annonseringen innehöll information om den planerade verksamheten, information om var samrådsunderlag kunde erhållas och var synpunkter kunde lämnas.

Både samrådsunderlaget och annonseringen hänvisade till Skellefteå Kraft hemsida där samrådsunderlaget fanns att hämta, samt kontaktinformation till Sweco. Sista dag för yttrande var 22 maj 2019.

3 Inkomna yttranden och synpunkter

Nedan presenteras de huvudsakliga synpunkterna i inkomna yttranden direkt följt av Bolidens bemötande på synpunkterna (i kursiv stil). Se yttrandena i bilaga 5.

3.1 Länsstyrelsen i Västerbottens län

Förläggningen av ledningen sker med fördel i anslutning till befintliga vägar för att minska ingrepp i natur och påverkan på landskapsbild. Med sådant resonemang förordas därför utredningsstråk C, D och F. För att ytterligare minska påverkan på landskapsbild bör markkabel väljas där så är möjligt. Vilka av alternativen A1-2-3 som är mest lämpat får vidare utredningar visa.

Länsstyrelsen redovisar några generella synpunkter som gäller för rubriceras ledning samt parallellgående projektet som gäller en ny 36 kV-ledning på sträckan mellan Kankbergsgruvan-Renströmsgruvan:

- Fågel- och natur- och kulturmiljövärden för alla stråken måste framgå av miljökonsekvensbeskrivningen för att möjliggöra val av stråk. Förutom att beskriva förekomst och bedömda konsekvenser ska det finnas med ett resonemang och en bedömning av lämpliga skadelindrande åtgärder både i anläggningskedet och i drift. De skyddsåtgärder och skadeförebyggande åtgärder som vidtas ska vara tydligt formulerade och inte innehålla skrivningar som "i möjligaste mån", "i så stor utsträckning som möjligt" eller "bör".
- Det förekommer ett flertal större och mindre vattendrag, våtmarker, sumpskogar och andra blöta partier inom de olika utredningsstråken. I miljökonsekvensbeskrivningen måste det framgå hur dessa passeras både av själva kraftledningen och vilken påverkan detta kan ge upphov till, men även hur transporter hanteras över vattenområden under anläggning och underhåll.
- I MKB:n är det viktigt att beskriva förutsättningarna för drift och underhåll. Hur drift och underhåll utgörs, med vilka intervaller och under vilka förutsättningar är viktigt att beskriva. Det är även viktigt att redogöra för vilka skyddsåtgärder och skadeförebyggande åtgärder som kan och ska vidtas för att i samband med drift och underhåll undvika skador.
- Kumulativa effekter av planerad ny och befintlig el-infrastruktur och liknande ska beaktas i miljökonsekvensbeskrivningen på fågel- och naturmiljövärdena, rennäringen och landskapsbild (eventuella konsekvenser för boendemiljö i närliggande byar eller för enstaka hus bör framgå.
- Ledningarnas eventuella påverkan på rennäringen, med särskilt fokus på rennäringens riksintresse och där ledningen korsar detta, ska beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen. Även om samebyn inte använder en flyttled av riksintresse idag, betyder det inte att den kommer vara utan betydelse i framtiden. Denna beskrivning bör ske i samråd med berörd sameby.

Länsstyrelsen lämnade även några synpunkter som endast avsåg rubricerad ledning:

- Alternativ A1 berör en kulturhistorisk lämning i form av militärhistoriska lämningar, hänsyn ska tas vid arbetena. Annars bedömer länsstyrelsen att både luftledning och markförläggning av kabel kan ske utan arkeologiska åtgärder då alternativen nyttjar tidigare ledningssträckor eller befintliga vägsträckningar.
- Under rubriken "4.7 Övrig markanvändning och infrastruktur", avsnitt "4.7.1 Förutsättningar" omtalas potentiellt förorenade områden. I avsnitt "4.7.2 Förutsedd miljöpåverkan" är det dock inte angivet vilka möjliga konsekvenser de potentiellt förorenade områden kan ha. I kommande miljökonsekvensbeskrivning och utredningar måste bolaget utreda de planerade arbetenas påverkan på de potentiellt förorenade områdena och svara på hur detta ska hanteras om det föreligger risk för påverkan med avseende på de förorenade områdena.
- Förläggande av ledningen sker med fördel i anslutning till befintliga vägar för att minska ingrepp i natur och påverkan på landskapsbild. Med sådant resonemang förordas därför utredningsstråk C och D, vilket av alternativen A1-2-3 som är mest lämpat får vidare utredningar visa. För att ytterligare minska påverkan på landskapsbild bör markkabel väljas där så är möjligt. Väljs luftledning bör påverkan på landskapsbild utredas, vid behov med fotomontage och siktanalyser.
- Stråk A3 berör 2 befintliga detaljplaner. Konsekvenser för dessa ska samrådats med Skellefteå kommun och beskrivas i kommande handlingar.
- Stråk E (och B) passerar Avamyran, som är inventerad i länsstyrelsens våtmarksinventering och har låga naturvärden, samt flera små tjänar, bl.a. Bastutjärn, och sumpskogar. I miljökonsekvensbeskrivningen måste det framgå vilka naturvärden det finns som kan påverkas av den planerade verksamheten och vilka konsekvenser etablering av kraftledningen får i alla skeden av verksamheten.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft har valt en ledningssträckning inom utredningsstråk A1, E och F som följer vägar och befintlig 10 kV-ledning hela vägen.

Skellefteå Kraft redovisar ledningens förutsättningar, inarbetade åtgärder och bedömda miljökonsekvenser på berörda miljöintressen under både bygg- och driftskede i kapitel 6. Miljökonsekvenser i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning.

Kumulativa effekter har identifierats för rennäringen. Ledningens påverkan på rennäring redovisas i avsnitt 6.7 Rennäring. I övrigt har inga kumulativa effekter identifierats.

Den militära lämningen kan undvikas genom placeringen av stolpar, se vidare avsnitt 6.4 Kulturmiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning.

Vald ledningssträckning berör inga områden som är markerade som potentiellt förorenade områden.

Skellefteå Kraft har valt att inte gå vidare med stråk A3.

För beskrivning av ledningens passage över Avamyran, se Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning avsnitt 6.3 Naturmiljö och fågel.

3.2 Skellefteå kommun

Mellan station Kankberg och Boliden anser kommunen att dragningen som följer befintlig infrastruktur är att föredra då det skulle innebära minst intrång i värdefull miljö som sumpskogar och våtmarker. Det behöver dock vägas mot den svåra passagen ur ett rennäringsperspektiv som finns längs stråk D. Alternativen D och E skär även genom riksintresseområde i form av flyttled för rennärigen. Dialog behöver ske med berörd sameby för att bedöma om något av alternativen är lämpligare än den andra och i miljökonsekvensbeskrivningen behöver det framgå vilka åtgärder som ska ske för att inte skada intresset.

De alternativa stråken E och D ligger inom riksintresse för mineraler men kommunen förutsätter att placeringen av stråken inte påverkar det intresset negativt.

Av alternativen A1, A2 och A3, närmast Boliden samhälle, anses alternativ A3 minst lämplig eftersom ledningen skulle skära genom områden med befintliga detaljplaner med bland annat ändamål centrumverksamhet.

Skellefteå Kraft: Dialog med Mausjaur sameby har skett via telefon 8 maj 2019, se deras yttrande under avsnitt 3.3 Mausjaur sameby. För hantering av riksintressen se avsnitt 6.6 Rennärigen i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning.

Skellefteå Kraft valde en ledningssträckning inom stråk E då den är mindre byggtekniskt komplicerad. Ledningen utgör inget hinder för riksintresset, se avsnitt 6.7 Övrig markanvändning i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning. Sträckan A1 valdes då Boliden AB förordade sträckningen och ansåg A2 och A3 som olämpliga. Se Boliden AB:s yttrande i rubrik 3.5.2.

3.3 Mausjaur sameby

Ordförande för Mausjaur sameby lämnade yttrande gällande ledningssträckningen Anrikningsverket-Kankbergsgruvan via telefon den 8 maj 2019. Ordförande berättade att om Skellefteå Kraft beslutar sig för markkabel för den planerade ledningen så är det bättre om Skellefteå Kraft går längs med vägen. Om Skellefteå Kraft väljer luftledning spelar val av alternativt stråk mindre roll eftersom alla alternativ följer befintlig infrastruktur. Ordförande spånar i att det dock kanske kan vara bra med en breddning av befintlig ledningsgata eftersom att samebyn brukar använda den befintliga ledningsgatan vid flytt.”

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.4 Allmänhet och fastighetsägare/rättighetsinnehavare

Se yttrandena från allmänhet, fastighetsägare och rättighetsinnehavare i bilaga 6 till samrådsredogörelsen.

3.4.1 [REDACTED]

Om alternativ E mellan anrikningsverket och Kankberg blir valt önskar fastighetsägaren att man börjar med ledningen mellan Kankberg-Renström för att sedan uppgradera

befintlig ledning för 10 kV till 36 kV. Detta för att begränsa bredden på ledningsgatan enligt ett tidigare utrett förslag som då godkändes.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5 Övriga myndigheter, organisationer och föreningar

Se yttrande i bilaga 6

3.5.1 Bergsstaten

I området finns flera nu gällande undersökningstillstånd och bearbetningskoncessioner enligt mineralagen (1991:45). I de flesta fall är Boliden Mineral AB innehavare. Bergsstaten bifogade en översiktskarta över områden med gällande rättigheter, inkomna ansökningar och anvisad mark för gruvändamål.

Skellefteå Kraft: Ledningen är en förutsättning för att Boliden Mineral AB ska uppfylla kraven för luftnivågränserna i Kankbergsgruvan. Med inarbetade åtgärder bedöms ledningens effekter och konsekvenser på gruvintressen som obetydliga under bygg- och driftskede.

3.5.2 Boliden Mineral AB

Boliden AB förordar sträckningen A1. De informerar även att det är på gång att bygga om parkeringar och väganslutningar mot anrikningsverket, se ritning i yttrandet Bilaga 6.

Sträckning A2 är ej lämplig då det är mycket media i marken inom anrikningsområdet och kommer därför vara svår att förlägga kabel och risken är stor att skada kabeln vid underhåll på annan media.

Sträckning A3 är ej lämplig då sträckning passerar över områden som skall efterbehandlas, risken är stor vid efterbehandling att man skadar kabeln då man kommer gräva upp gamla massor och flytta dessa.

Sträckning E förordas av Boliden prospekteringsavdelning.

Har lämnat yttrande om att de inte har några problem med projektet.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.3 Elsäkerhetsverket

Myndigheten har i dagsläget inget att erinra utan förutsätter att utförandet sker enligt gällande föreskrifter.

Skellefteå Kraft noterar detta och kommer följa gällande föreskrifter.

3.5.4 Lantmäteriet

Lantmäteriet meddelar att de enligt 6 kap. miljöbalken inte har någon uttalad roll i samrådsförfarande och har inte några synpunkter att lämna i ärendet.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.5 Luftfartsverket (LFV)

LFV har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot kraftledningarna. Se yttrandet i sin helhet i Bilaga 6.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB avstår från att yttra sig i samrådet angående de tre planerade ledningarna.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.7 Sametinget

Sametinget konstaterar att de tre planerade kraftledningarna som Skellefteå Kraft planerar i Kankbergsområdet går genom vinterbetesmarker för skogssamebyn Mausjaure. Bestämmelserna "Riksintresse för rennäring" innebär att i områden som är av riksintresse ska åtgärder som kan påtagligt försvåra renskötselns bedrivande inte tillåtas.

Samebyarna har rätt till inflytande och ska ha möjlighet att påverka besluten när mark inom det samiska traditionella området berörs. Exploatören ska ha dialog direkt med berörda samer om planerade exploateringar. Sametinget redovisar vissa normer som de anser ska följas för att det ska anses som att samerna deltagit effektivt.

Sametinget anser att det är viktigt att berörda samebyar kommer in i ett tidigt skede i arbetet med att ta fram en MKB för att kunna förmedla sina kunskaper och syn på den planerade verksamheten. Sametinget har tagit fram en vägledning för hur samisk markanvändning ska integreras i MKB-processen. Sametinget redovisar vad en MKB bland annat ska beskriva.

Sametinget informerar om att kraftledningar och vägar är barriärer i landskapet och att studier visar att renar undviker sådan infrastruktur samt mänsklig aktivitet på ett avstånd av 1-12 km. Sametinget informerar om ljud och ultraviolett ljus i kraftledningarna som kan uppfattas som störande för renarna. Sametinget anser att man i vissa fall ska dra markförlagda kraftledningar för att så lite som möjligt av den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna förstörs.

Sametinget konstaterar att det i samrådsunderlaget inte framgår vilka skadeförebyggande åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa eventuella negativa effekter för rennäringen och att dessa uppgifter enligt 8-9 §§ i miljöbedömningsförordningen ska framgå.

Se yttrandet i sin helhet bilaga 6.

Skellefteå Kraft: Den nya ledningen kommer att byggas både i luft- och markkabelutförande längs med befintlig infrastruktur. I och med att den nya ledningen går längs med väg och den befintliga 10 kV-ledningen hela vägen, begränsas intrånget och

ytterligare fragmentering av betesmarken kan undvikas. För hantering av koronaeffekter se avsnitt 6.6 Rennäring i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning.

Sametinget hänvisar till att samrådsunderlaget enligt 8-9 §§ miljöbedömningsförordningen ska et innehålla:

”7. åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter, i den utsträckning sådana uppgifter finns tillgängliga, och

8. den bedömning som den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden gör i frågan om huruvida en betydande miljöpåverkan kan antas.”

Eftersom att Skellefteå Kraft inför framtagandet av samrådsunderlaget endast hade det underlagsmaterial som finns att föfoga på sametingets och länsstyrelsens hemsidor anser Skellefteå Kraft att de uppgifter som fanns tillgängliga inte är tillräckliga för att på ett riktigt sätt redovisa lämpliga åtgärder som ska förebygga, hindra eller avhjälpa berörda samebyars påverkan och effekter som kan bli från ledningen innan dialog med berörd sameby genomförts.

Skellefteå Kraft har haft en tidig dialog med Mausjaur sameby via telefon. Ordförande i samebyn meddelade då att de inte var intresserad av ett samrådsmöte i projektet, men att de önskade att få lämnade deras yttrande via telefon, se yttrandet under avsnitt 3.3 Mausjaur sameby. Utifrån den information ordförande lämnade i samebyns yttrande samt övrig information har ledningens effekter och konsekvenser beskrivits i miljökonsekvensbeskrivningen, se avsnitt 6.6 Rennäring i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning.

Skellefteå Kraft kommer inleda en dialog med samebyn innan och under byggfasen i syfte att planera arbetena i samråd med samebyn.

3.5.8 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen informerade i sitt yttrande att nätkoncession för att bygga kraftledningar inte bedöms vara en skoglig åtgärd och att Skellefteå Kraft därför hänvisas till länsstyrelsen i Västerbotten för samråd om natur- och kulturmiljövärden i ärendet.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.9 Statens geologiska undersökning (SGU)

SGU avstår från att svara i ärendet och hänvisar till deras checklista för planering av infrastrukturprojekt som finns tillgänglig på deras hemsida.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.10 Trafikverket

Trafikverket har inget att erinra mot de föreslagna alternativen till linjekoncessioner under förutsättning att synpunkterna gällande järnväg, väg och flyg beaktas. Se yttrandet i sin helhet bilaga 6.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.11 Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)

SSM anser att magnetfältnivåer bör redovisas för bostäder och andra platser där barn vistas varaktigt och förhöjda fält kan förväntas på grund av exempelvis kraftledningar. För en markförlagd 36 kV-ledning blir ett tydligt magnetfältsbidrag från ledningen begränsat till några meter från ledningen. För en 36 kV-luftledning bör magnetfältnivån redovisas på upp till ca 30 meters avstånd från ledningen vid boendemiljöer och motsvarande. Det är sedan miljöbalken som ska beaktas då bedömning görs om olika alternativ och eventuellt behov av exponeringsbegränsande åtgärder. Folkhälsomyndigheten är tillsynsvägledande när det gäller miljöbalken eftersom det i det här fallet avser miljöfarlig verksamhet som inte omfattas av tillståndsplikt enligt strålskyddslagen.

Se yttrandet i sin helhet Bilaga 6.

Skellefteå Kraft: På grund av det långa avståndet mellan ledningen och bebyggelsen i Talliden (cirka 180 meter) bedöms magnetfältsnivån från kraftledningen för bebyggelsen ligga långt under 0,4 μ T och ledningen bedöms därmed inte bidra till förhöjda magnetfältsvärden i boendemiljöer eller miljöer där människor vistas stadigvarande.

3.5.12 Västerbottens ornitologiska förening

Ur fågelsynpunkt är det av yttersta vikt hur ledningarna utformas för att undvika dödsbringande på-flygningar och inte minst att utformningen av stolpar och ledningar sker så att risken för strömgenomgång minimeras. För olämplig utformning är risken mycket stor att stora fåglar med en vingbredd av upp till 240 cm (kungsörn) och som sätter sig vid stolarna drabbas av en dödsbringande strömgenomgång när de lyfter eller på annat sätt slår ut sina väldiga vingar. Västerbottens ornitologiska förening bifogade ett dokument utformat av Ångermanlands ornitologiska förening som belyser problematiken och visar vilka utformningar som minimerar såväl risken för strömgenomgång som risken för på-flygningar av såväl stora som små fåglar.

Skellefteå Kraft: Kraftledningens påverkan för fågellivet finns beskriven i MKBn